

جزوه باما

دانلود جزوات، نمونه سوالات
و پروپونته‌های دانشگاهی

Jozvebama.ir

حسابداری صنعتی ۱ رشته حسابداری

۴ واحد درسی

نام منبع درسی و مولف:

حسابداری صنعتی ۱، دکتر محمد عرب مازار یزدی
انتشارات دانشگاه پیام نور

طرح درس

- ♦ حسابداری بهای تمام شده
- ♦ مفاهیم حسابداری بهای تمام شده
- ♦ بهای تمام شده در مؤسسات بازرگانی
- ♦ بهای تمام شده در مؤسسات تولیدی – ادواری
- ♦ بهای تمام شده مواد اولیه

طرح درس

- ♦ بهای تمام شده دستمزد
- ♦ بهای تمام شده سربار
- ♦ هزینه یابی سفارشات
- ♦ هزینه یابی مرحله ای
- ♦ هزینه یابی استاندارد

اهداف درس

- ♦ آشنایی با ماهیت هزینه‌ها و بسط و توسعه داخلی اطلاعات بهای تمام شده و نحوه استفاده از آن در امر تجزیه و تحلیل، برنامه‌ریزی و کنترل عملیات در موسسه صنعتی

جایگاه درس

♦ درس حسابداری صنعتی ۱ از دروس تخصص رشته حسابداری می باشد و پیش نیاز درس حسابداری صنعتی ۲ محسوب می شود.

فصل اول

کلیات و مفاهیم حسابداری بهای تمام شده

هدف کلی :

- آشنایی با مفاهیم حسابداری بهای تمام شده و کاربردهای آن در مدیریت

حسابداری بهای تمام شده

- ♦ حوزه ای از حسابداری است که با اندازه گیری، ثبت و گزارش اطلاعات مربوط به اقلام بهای تمام شده سروکار دارد.

حسابداری مالی

♦ حسابداری مالی بخشی از حسابداری است که وظیفه آن فراهم کردن اطلاعات مالی برای اشخاص و گروههای خارج از سازمان می باشد.

حسابداری بهای تمام شده

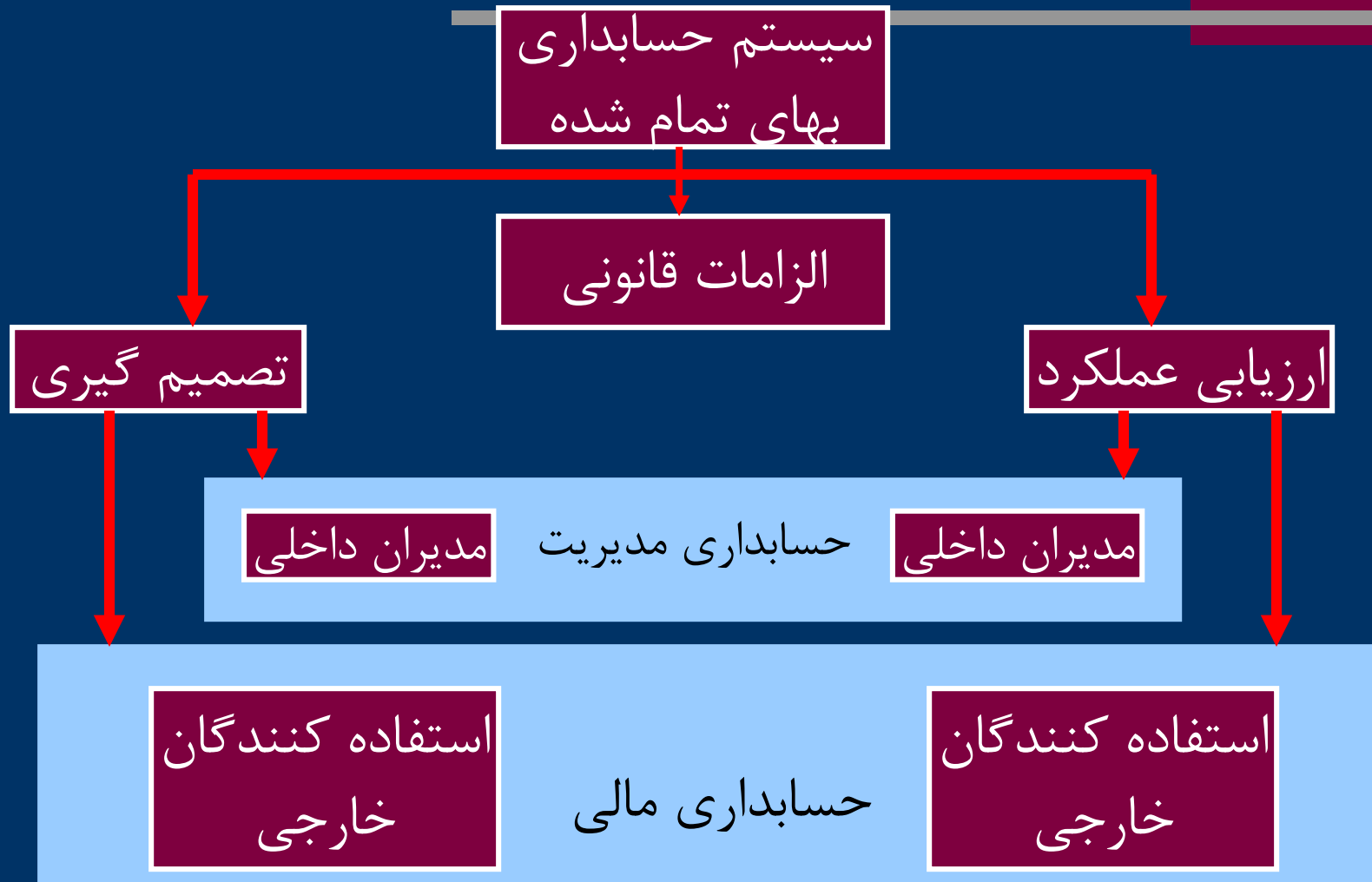
- ♦ حوزه ای از حسابداری است که با اندازه گیری، ثبت و گزارش اطلاعات مربوط به اقلام بهای تمام شده سروکار دارد.

حسابداری مدیریت

♦ بخشی از حسابداری است که با فراهم آوردن اطلاعات مالی مفید برای مدیران سازمانها آنها را در جهت اتخاذ تصمیمات صحیح در زمینه برنامه ریزی و کنترل فعالیتهای واحد تجاری کمک می کند.

دانشگاه پیام نور
سیستم های حسابداری بهای تمام شده با کاربردهای اطلاعات بهای تمام شده

مقایسه حسابداری مالی و حسابداری بهای تمام شده

مبنای مقایسه	حسابداری مالی	حسابداری بهای تمام شده
استفاده کنندگان	خارجی	داخلی
محدودیتها	مقررات صریح و مستقیم	مقررات غیرمستقیم
مبنای ارزش گذاری	بهای تمام شده تاریخی	هرگونه اندازه گیری مالی و فیزیکی
زمان تهیه گزارش	حداقل سالی یکبار	بر اساس نیاز مدیریت
دامنه شمول	کل شرکت	یک بخش معین یا واحد شرکت

استفاده از اطلاعات بهای تمام شده توسط مدیران

- ♦ تصمیم گیری
- ♦ برنامه ریزی و ارزیابی عملکرد
- ♦ بودجه بندی

حسابداری صنعتی چیست؟

- ♦ بخش دیگری از حسابداری، حسابداری بهای تمام شده نامیده می‌شود. حسابداری صنعتی فرایند هزینه‌یابی محصول است و اطلاعاتی را فراهم می‌کند که در برنامه‌ریزی عملیات آتی واحد تولیدی و کنترل هزینه‌ها مفید می‌باشد.

محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته در موسسات بازرگانی

بهای تمام شده کالای فروش رفته:

موجودی کالای ابتدای دوره xxx

خرید خالص xxx

کالای آماده برای فروش xxx

موجودی کالای پایان دوره (xxx)

بهای تمام شده کالای فروش رفته xxx

محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته در موسسات تولیدی

بهای تمام شده کالای فروش رفته:

موجودی کالای ابتدای دوره
xxx

بهای تمام شده کالای ساخته شده
xxx

کالای آماده برای فروش
xxx

موجودی کالای پایان دوره
(xxx)

بهای تمام شده کالای فروش رفته
xxx

مقایسه موجودی کالا در مؤسسات تولیدی و بازرگانی

ترازنامه مؤسسات تولیدی

دارایی جاری:

موجودی مواد و کالا:

مواد خام xxx

کالای در جریان ساخت xxx

کالای ساخته شده xxx

موجودی مواد و کالا xxx

ترازنامه مؤسسات بازرگانی

دارایی جاری:

موجودیها xxx

هزینه های تولید

♦ هزینه های مستقیم :

- آن دسته از هزینه های تولید که می توان آنرا به یک محصول خاص ردیابی نمود مانند هزینه مواد مستقیم و هزینه دستمزد مستقیم

هزینه های تولید

♦ هزینه های غیرمستقیم :

- آن دسته از هزینه های تولید که نمی توان آنها را به یک محصول خاص ردیابی نمود مانند هزینه مواد غیرمستقیم ، دستمزد غیرمستقیم و سایر هزینه های سربار کارخانه.

هزینه مواد مستقیم

- ♦ آن بخش از مواد خام که قابلیت ردیابی به یک محصول خاص را دارا باشد و از نظر مبلغ نیز با اهمیت باشد.
  - چوب در ساخت یک میز
  - شیر در تولید بستنی
  - کاغذ در تولید کتاب

هزینه مواد غیرمستقیم

- ♦ آن بخش از مواد خام که قابلیت ردیابی به یک محصول خاص را دارا نباشد و از نظر مبلغ نیز کم/اهمیت باشد.
  - مانند میخ
  - چسب چوب

هزینه دستمزد مستقیم

- ♦ آن بخش از هزینه حقوق و دستمزد که می توان آنها را به یک محصول خاص ردیابی نمود و مربوط به کارگرانی می شود که مستقیماً بر روی محصولات کار می کنند یا در تبدیل مواد مستقیم به محصول نقش مستقیم دارند.

هزینه دستمزد غیرمستقیم

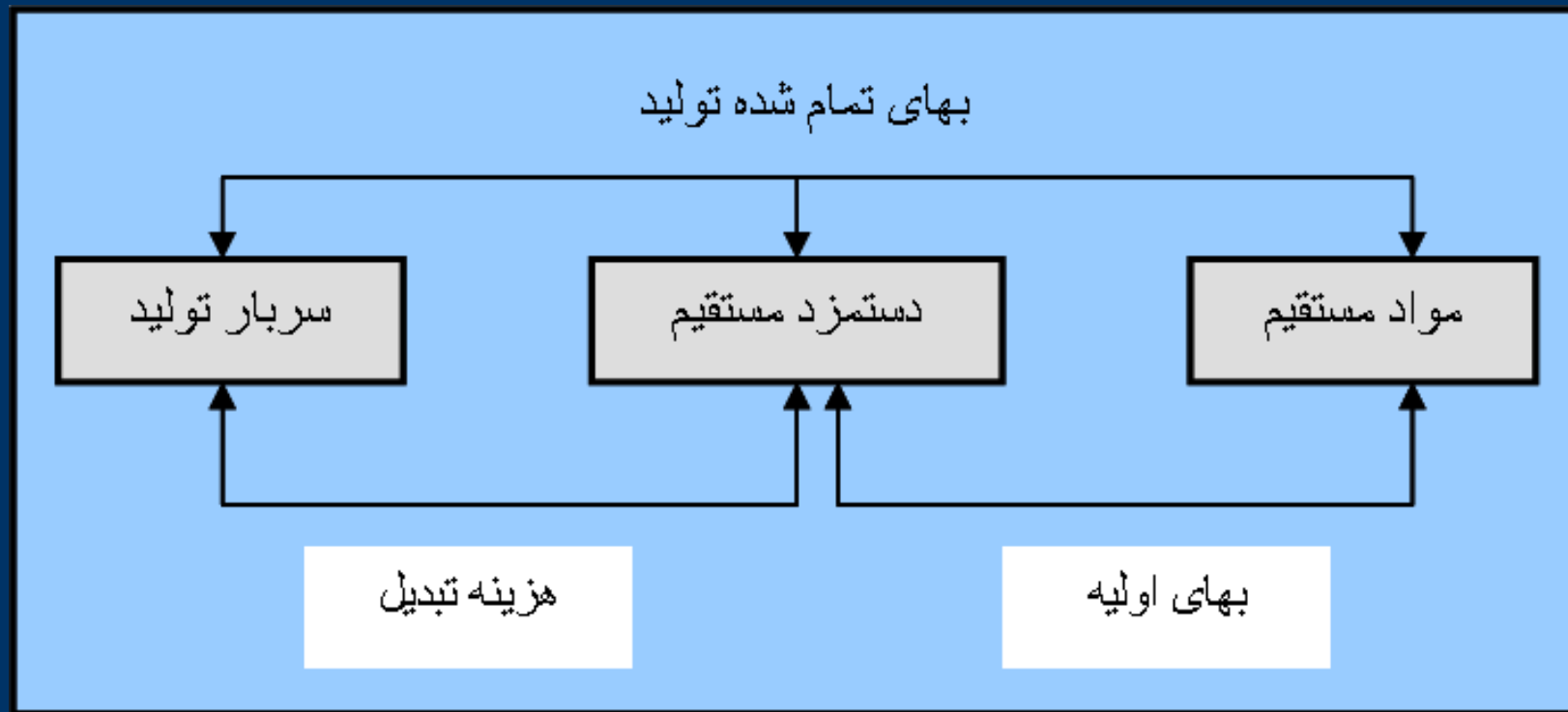
- ♦ حقوق و دستمزد کارگرانی که مستقیماً روی محصول کار نمی‌کنند اما خدماتی که ارائه می‌دهند از نظر فرایند ساخت ضروری محسوب می‌شود
- مثلاً حقوق سرپرست تولید و نگهبان کارخانه

هزینه‌های سربار کارخانه

- ◆ هزینه‌هایی که نمی‌توان آنها را به آسانی به یک محصول خاص یا سفارش معین ردیابی نمود
  - هزینه مواد غیرمستقیم و دستمزد غیرمستقیم
  - هزینه بیمه ماشین آلات کارخانه
  - هزینه استهلاک ماشین آلات و ..
  - هزینه آب و برق و تلفن کارخانه

هزینه‌های اولیه و هزینه‌های تبدیل

بهای تمام شده هر واحد محصول

$$\text{بهای تمام شده هر واحد محصول} = \frac{\text{مواد مستقیم مصرف شده} + \text{دستمزد مستقیم} + \text{هزینه های سربار}}{\text{تعداد واحدهای تولید شده}}$$

هزینه‌های محصول

- ♦ هزینه قابل تخصیص به کالاهایی است که به منظور فروش، خریداری یا ساخته می شوند و تحت عنوان موجودی کالا در ترازنامه نشان داده می شوند.

هزینه‌های دوره

♦ هزینه‌هایی که نمی‌توان آنها را جزء هزینه محصول منظور نمود، این هزینه‌ها به جای اینکه با کالای ساخته شده یا خریداری شده ارتباط داشته باشند به نوعی با زمان وقوع هزینه ارتباط دارند .

مثال

- ♦ موجودی کالای ساخته شده ابتدای دوره ۰
- ♦ مواد اولیه مصرف شده به مبلغ ۱۰ میلیون ریال
- ♦ هزینه دستمزد مستقیم شرکت ۱۲ میلیون ریال
- ♦ هزینه‌های سربار ۸ میلیون ریال
- ♦ تعداد محصولات تولید شده و فروخته شده ۱۰۰۰۰ واحد
- ♦ مبلغ فروش هر واحد محصول ۵۰۰۰ ریال

مثال

- ◆ هزینه‌های عمومی و اداری مبلغ ۳ میلیون ریال
- ◆ هزینه‌های توزیع و فروش ۴ میلیون ریال
- ◆ مطلوبست:
- محاسبه بهای تمام شده یک واحد
- تهیه صورت سود و زیان

مثال

$$\text{مواد مستقیم مصرف شده} + \text{دستمزد مستقیم} + \text{هزینه های سربار} = \frac{\text{بهای تمام شده هر واحد محصول}}{\text{تعداد واحدهای تولید شده}}$$

$$\frac{10,000,000 + 12,000,000 + 8,000,000}{10,000} = 3000 \text{ بهای تمام شده هر واحد کالای ساخته شده}$$

مثال

ریال			فروش
۵۰,۰۰۰,۰۰۰			
(۳۰,۰۰۰,۰۰۰)		(۳۰۰۰ ریال * ۱۰۰۰۰ واحد)	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۲۰,۰۰۰,۰۰۰			سود ناویژه
		هزینه محصول	هزینه های عملیاتی:
	۴,۰۰۰,۰۰۰		هزینه توزیع و فروش
	۳,۰۰۰,۰۰۰		هزینه عمومی و اداری
(۷,۰۰۰,۰۰۰)			جمع هزینه عملیاتی
۱۳,۰۰۰,۰۰۰		هزینه دوره	سود عملیاتی

مثال

♦ فرض کنید تعداد محصول فروخته شده ۸۰۰۰ واحد باشد
بنابراین تعداد موجودی کالای ساخته شده پایان دوره
۲۰۰۰ واحد می باشد.

تعداد کالای ساخته شده پایان دوره = تعداد کالای فروش رفته - تعداد تولید طی دوره + تعداد کالای ساخته شده ابتدای دوره

$$2000 = 10000 - 8000 + \cdot$$

مثال

ریال		فروش (۵۰۰۰ ریال * ۸۰۰۰ واحد)
۴۰,۰۰۰,۰۰۰		
(۲۴,۰۰۰,۰۰۰)	هزینه محصول	بهای تمام شده کالای فروش رفته (۳۰۰۰ ریال * ۸۰۰۰ واحد)
۱۶,۰۰۰,۰۰۰		سود ناویژه
		هزینه های عملیاتی:
	۴,۰۰۰,۰۰۰	هزینه توزیع و فروش
	۳,۰۰۰,۰۰۰	هزینه عمومی و اداری
(۷,۰۰۰,۰۰۰)		جمع هزینه عملیاتی
۹,۰۰۰,۰۰۰	هزینه دوره	سود عملیاتی

طبقه بندی هزینه ها براساس گرایش هزینه ها

- ♦ هزینه های ثابت
- ♦ هزینه های متغیر
- ♦ هزینه های نیمه متغیر

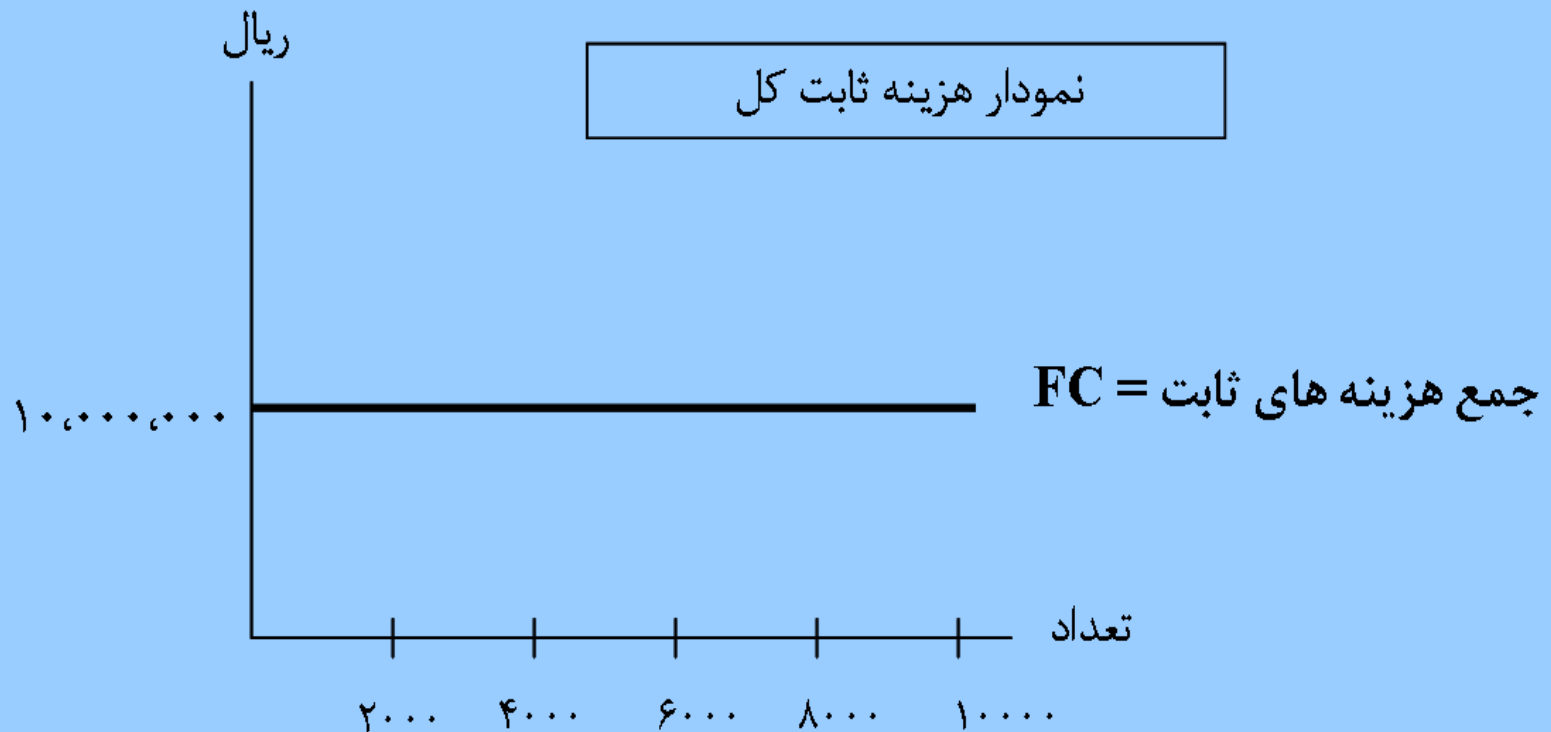
هزینه ثابت کل

- ♦ به هزینه هایی گفته می شود که با تغییر سطح فعالیت در مجموع بدون تغییر باقی بماند. مانند هزینه استهلاک ماشین آلات و تجهیزات تولیدی، هزینه بیمه، هزینه عوارض

هزینه ثابت هر واحد	هزینه ثابت کل	سطوح مختلف تولید
ریال	ریال	واحد
۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰
۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰
۴,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۲,۵۰۰
۲,۵۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰
۲,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰
۱,۲۵۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰
۱,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰

نمودار هزینه ثابت کل

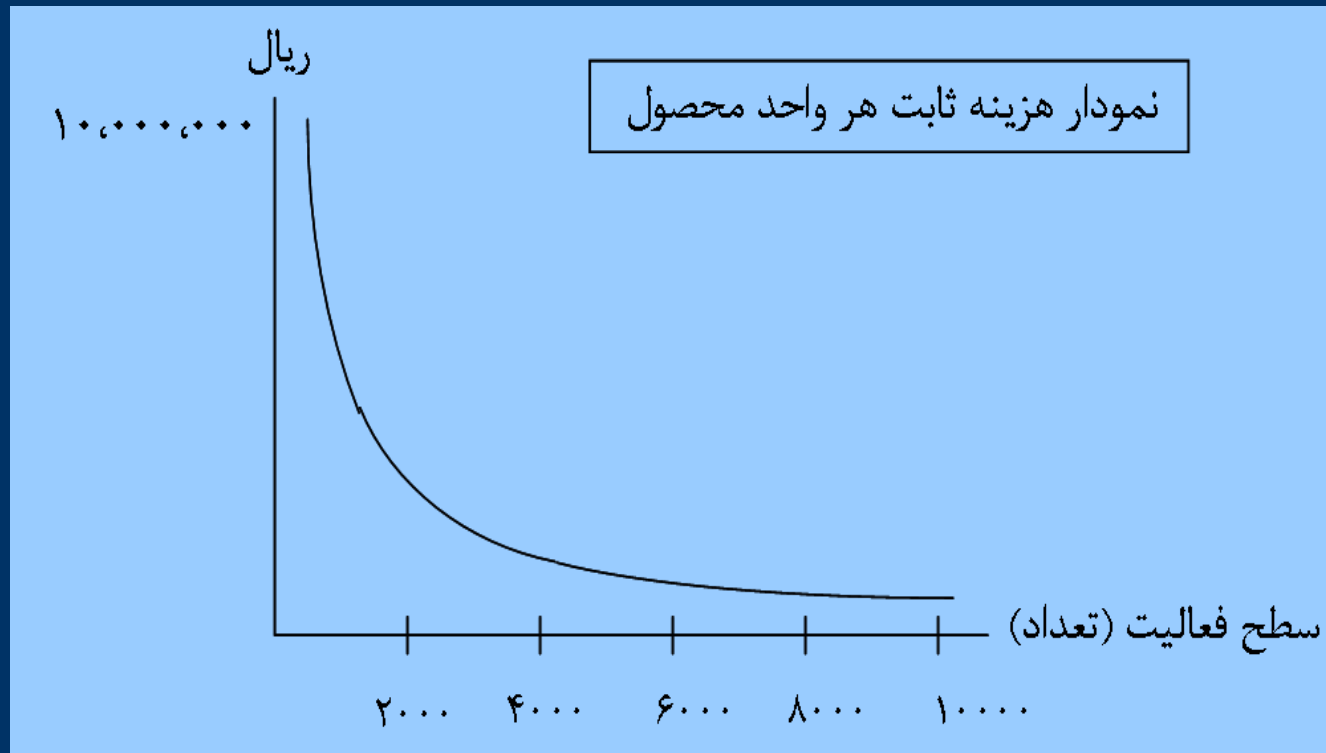
هزینه ثابت یک واحد

♦ هزینه های ثابت هر واحد محصول با افزایش یا کاهش سطح فعالیت تغییر می یابد.

هزینه ثابت هر واحد	هزینه ثابت کل	سطوح مختلف تولید
ریال	ریال	واحد
۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰
۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰
۴,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۲,۵۰۰
۲,۵۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰
۲,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰
۱,۲۵۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰
۱,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰

نمودار هزینه ثابت یک واحد

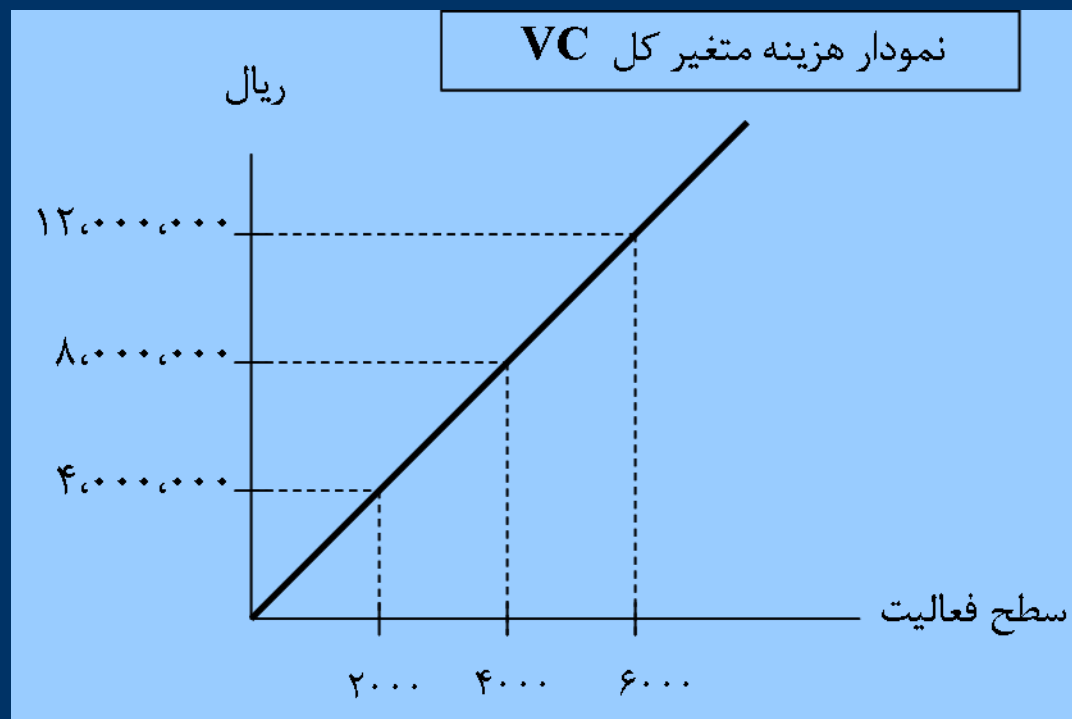

هزینه های متغیر کل

- ♦ به هزینه های اطلاق می گردد که با تغییر در سطح فعالیت تغییر می کند . مانند مواد مستقیم، دستمزد مستقیم، بخشی از هزینه های سربار ساخت.

هزینه متغیر کل $VC = V \times Q$	هزینه متغیر هر واحد V	سطوح مختلف تولید Q
ریال	ریال	واحد
۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۱,۰۰۰
۴,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۲,۰۰۰
۸,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۴,۰۰۰
۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۶,۰۰۰
۱۶,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۸,۰۰۰

نمودار هزینه های متغیر کل

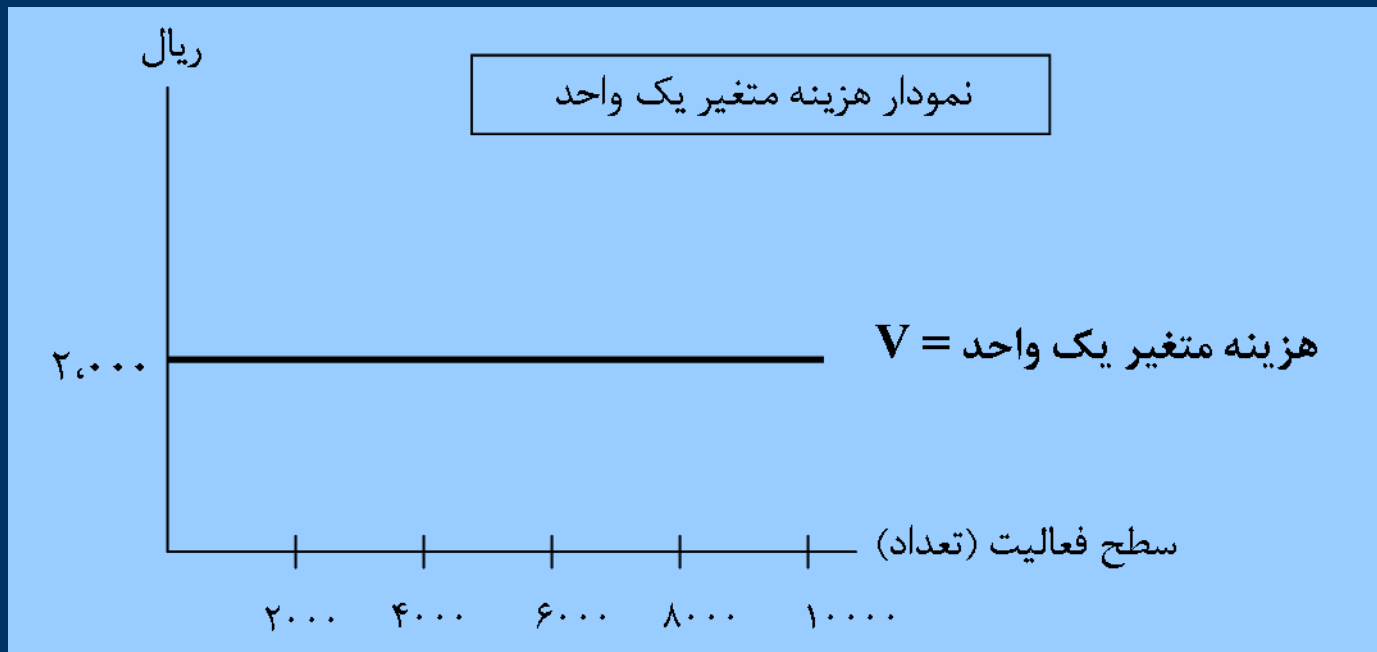
هزینه متغیر یک واحد

♦ هزینه متغیر یک واحد محصول در سطوح مختلف تولید ثابت است.

هزینه متغیر کل $VC = V \times Q$	هزینه متغیر هر واحد V	سطوح مختلف تولید Q
ریال	ریال	واحد
۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۱,۰۰۰
۴,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۲,۰۰۰
۸,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۴,۰۰۰
۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۶,۰۰۰
۱۶,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰۰	۸,۰۰۰

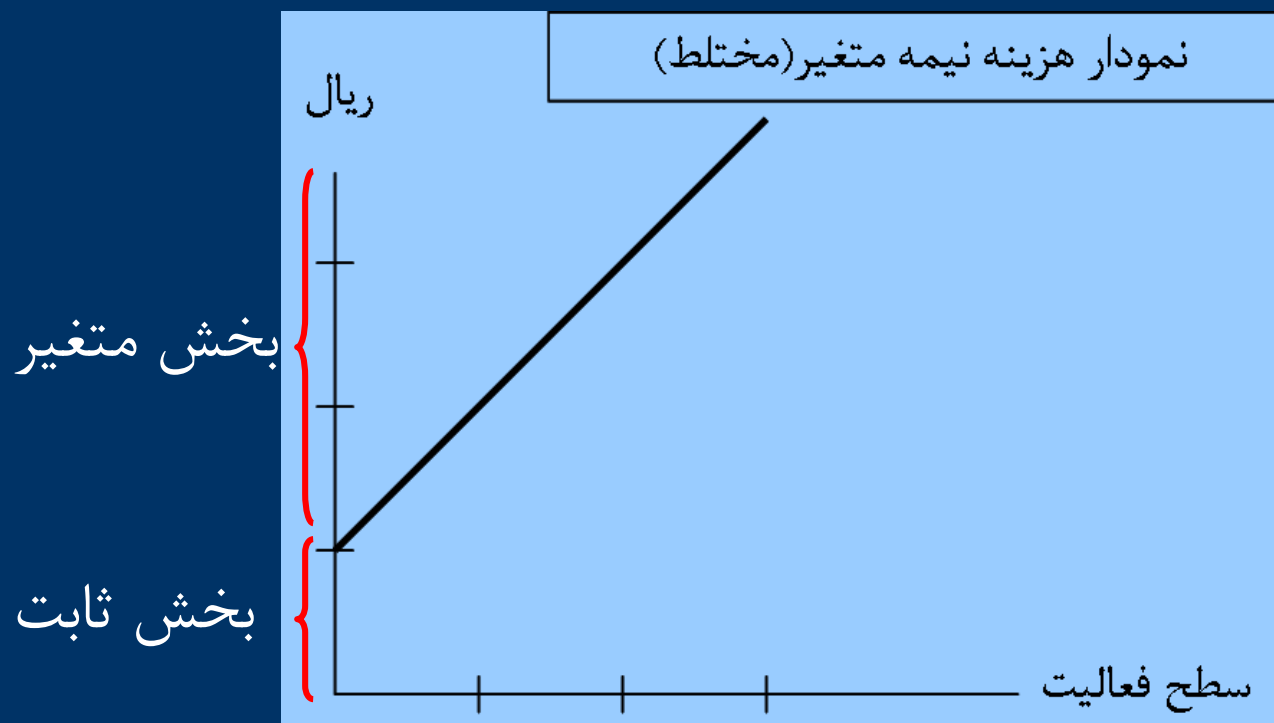

نمودار هزینه های متغیر یک واحد

هزینه‌های نیمه‌متغیر

- ♦ به هزینه‌هایی گفته می‌شود که دارای دو بخش ثابت و متغیر می‌باشد. نمونه بارز هزینه‌های نیمه‌متغیر عبارتند از هزینه تلفن و هزینه برق.

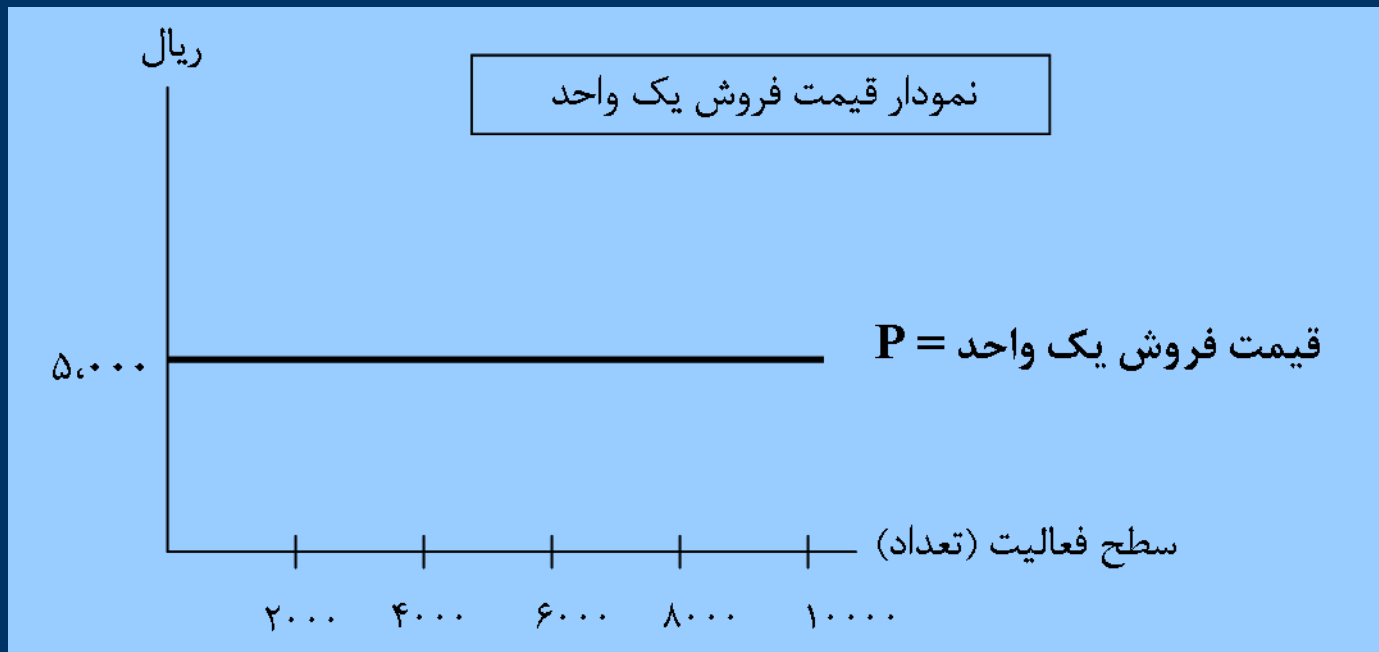
قیمت فروش

- ♦ در تجزیه و تحلیل نقطه سر به سر فرض می شود که قیمت فروش هر واحد محصول ثابت است .

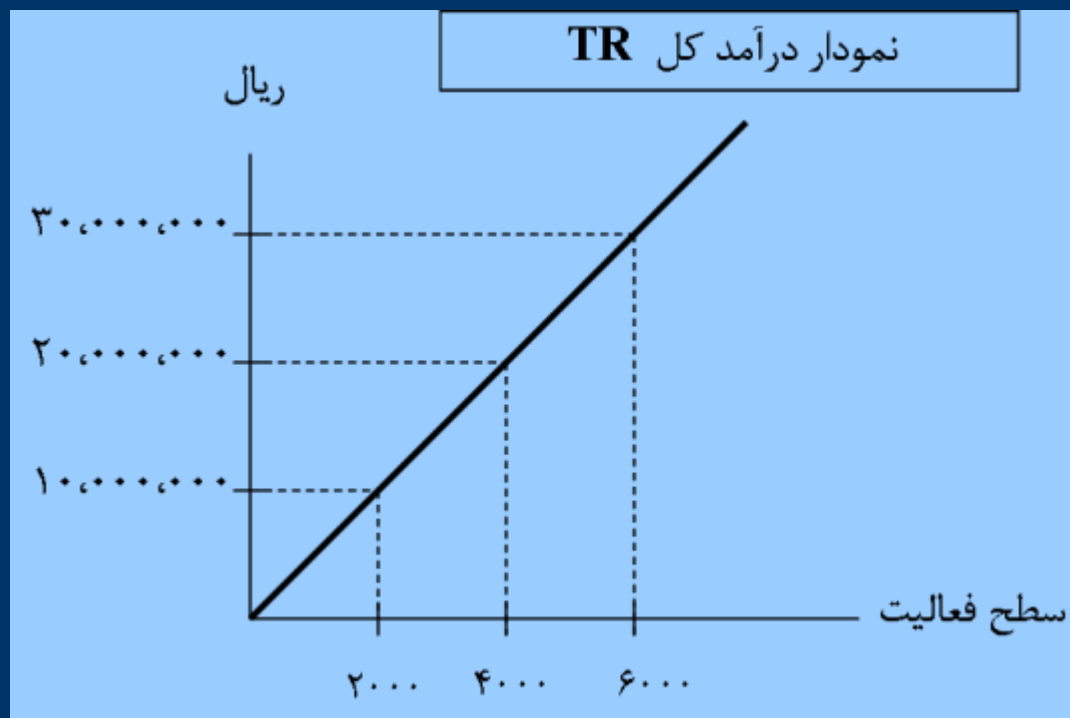
هزینه متغیر کل $TR = P \times Q$ ریال	قیمت فروش هر واحد P ریال	سطوح مختلف تولید Q واحد
۵,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰۰	۱,۰۰۰
۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰۰	۲,۰۰۰
۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰۰	۴,۰۰۰
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰۰	۶,۰۰۰
۴۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰۰	۸,۰۰۰

نمودار قیمت فروش یک واحد محصول

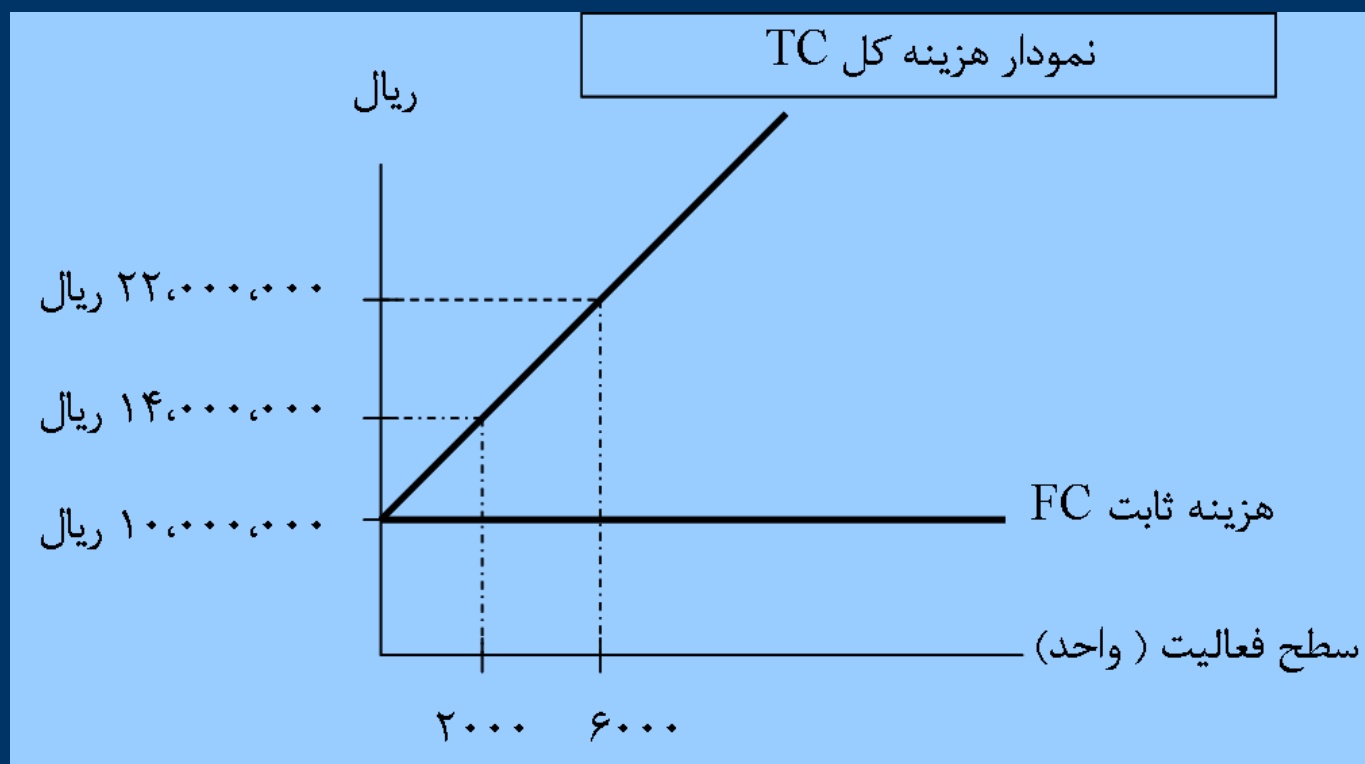
نمودار درآمد کل

هزینه کل

♦ هزینه کل عبارتست از مجموع هزینه های متغیر و ثابت.

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

ثبت مربوط به خرید مواد خام

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	xxx	حساب کنترل موجودی مواد خام
xxx		وجه نقد (حسابهای پرداختنی)

ثبت مربوط به ارسال مواد خام به خط تولید :

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	xxx	حساب کنترل کالای در جریان ساخت
	xxx	حساب کنترل سربار
xxx		حساب کنترل موجودی مواد خام

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

ثبت مربوط هزینه دستمزد

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>
	×××

هزینه حقوق و دستمزد

×××	وجه نقد (حقوق پرداختنی)
×××	مالیات پرداختنی (سهم کارگر)
×××	بیمه پرداختنی (سهم کارگر)

ثبت مربوط به تخصیص هزینه حقوق و دستمزد :

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>
	×××
	×××

حساب کنترل کالای در جریان ساخت

حساب کنترل سربار

×××

هزینه حقوق و دستمزد

مثال هزینه دستمزد

دستمزد مستقیم

کالای در جریان ساخت

۲۵,۰۰۰

هزینه حقوق و دستمزد

۳۰,۰۰۰

هزینه های سربار ساخت

۵,۰۰۰

دستمزد غیر مستقیم

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

$$\text{نرخ جذب سربار} = \frac{\text{سربار برآوردی}}{\text{مبنای برآوردی}}$$

$$\text{مبنای واقعی} \times \text{نرخ جذب سربار} = \text{سربار جذب شده}$$

مثال

♦ هزینه سربار برآورد شده برای سال ۱۳۸۵ مبلغ ۱۶ میلیون ریال

♦ هزینه دستمزد مستقیم برآورد شده مبلغ ۲۰ میلیون ریال

♦ هزینه دستمزد مستقیم واقعی مبلغ ۱۰ میلیون ریال

■ مطلوبست:

■ محاسبه نرخ جذب سربار

■ محاسبه سربار جذب شده

مثال

$$\text{نرخ جذب سربار} = \frac{\text{سربار برآوردی}}{\text{مبنای برآوردی}}$$

$$\text{مبنای واقعی} \times \text{نرخ جذب سربار} = \text{سربار جذب شده}$$

$$\frac{۱۶,۰۰۰,۰۰۰}{۲۰,۰۰۰,۰۰۰} = \text{نرخ جذب سربار } ۸۰\%$$

$$۱۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۸۰\% = ۸,۰۰۰,۰۰۰ \text{ سربار جذب شده}$$

موسسه تولیدی آلفا

جدول بهای تمام شده کالای ساخته شده

دوره مالی منتهی به ۱۳۸۴/۱۲/۲۹

xxxxxx	موجودی مواد خام ابتدای دوره
xxxxxx	خرید خالص مواد خام طی دوره
xxxxxx	مواد خام آماده برای مصرف
(xxxxxx)	موجودی مواد خام پایان دوره
xxxxxx	مواد خام مصرف شده
xxxxxx	دستمزد مستقیم
xxxxxx	سربار کارخانه
xxxxxx	جمع هزینه های تولیدی
(xxxxxx)	موجودی کالای در جریان ساخت ابتدای دوره
xxxxxx	موجودی کالای آماده برای ساخت
(xxxxxx)	موجودی کالای در جریان ساخت پایان دوره
xxxxxx	بهای تمام شده کالای ساخته شده

مثال

شرح	۸۳/۱۲/۲۹	۸۴/۱۲/۲۹
موجودی مواد خام	۴,۰۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰
موجودی کالای در جریان ساخت	۵,۰۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰
موجودی کالای ساخته شده	۸,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰

♦ مواد خام خریداری شده مبلغ ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال

♦ هزینه‌های دستمزد مستقیم ۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال

♦ سربار جذب شده کارخانه ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال

■ مطلوبست : تعیین بهای تمام شده کالای ساخته شده

حل مسئله

۴,۰۰۰,۰۰۰	موجودی مواد خام ابتدای دوره
۱۲,۰۰۰,۰۰۰	خرید خالص مواد خام طی دوره
۱۶,۰۰۰,۰۰۰	مواد خام آماده برای مصرف
(۶,۰۰۰,۰۰۰)	موجودی مواد خام پایان دوره
۱۰,۰۰۰,۰۰۰	مواد خام مصرف شده
۸,۰۰۰,۰۰۰	دستمزد مستقیم
۶,۰۰۰,۰۰۰	سربار کارخانه
۲۴,۰۰۰,۰۰۰	جمع هزینه های تولیدی
۵,۰۰۰,۰۰۰	موجودی کالای در جریان ساخت ابتدای دوره
۲۹,۰۰۰,۰۰۰	موجودی کالای آماده برای ساخت
(۷,۰۰۰,۰۰۰)	موجودی کالای در جریان ساخت پایان دوره
۲۲,۰۰۰,۰۰۰	بهای تمام شده کالای ساخته شده

حل مسئله

(۱) ثبت مربوط به خرید مواد خام

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	کنترل موجودی مواد خام
۱۲,۰۰۰,۰۰۰		وجه نقد

(۲) ثبت مربوط به مصرف مواد

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	کنترل کالای در جریان ساخت
۱۰,۰۰۰,۰۰۰		کنترل موجودی مواد خام

حل مسئله

(۳) ثبت مربوط به هزینه دستمزد

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	۸,۰۰۰,۰۰۰	هزینه حقوق و دستمزد
۸,۰۰۰,۰۰۰		وجه نقد / حقوق پرداختنی

(۴) ثبت مربوط به تخصیص هزینه دستمزد

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	۸,۰۰۰,۰۰۰	کنترل کالای در جریان ساخت
۸,۰۰۰,۰۰۰		هزینه حقوق و دستمزد

حل مسئله

(۵) ثبت مربوط به سربار جذب شده

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	۶,۰۰۰,۰۰۰	کنترل کالای در جریان ساخت
۶,۰۰۰,۰۰۰		سربار جذب شده

(۶) ثبت مربوط به بهای تمام شده کالای ساخته شده

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	۲۲,۰۰۰,۰۰۰	موجودی کالای ساخته شده
۲۲,۰۰۰,۰۰۰		کنترل کالای در جریان ساخت

حل مسئله

کالای در جریان ساخت

مانده اول دوره ۴,۰۰۰,۰۰۰	۲۲,۰۰۰,۰۰۰ کالای ساخته شده (۶)
(۲) مواد مستقیم ۱۰,۰۰۰,۰۰۰	
(۴) دستمزد مستقیم ۸,۰۰۰,۰۰۰	
(۵) سربار جذب شده ۶,۰۰۰,۰۰۰	
مانده پایان دوره ۷,۰۰۰,۰۰۰	

هزینه دستمزد

(۳) دستمزد مستقیم ۸,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰ تخصیص دستمزد مستقیم (۴)

موجودی مواد خام

مانده اول دوره ۴,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰ مواد مستقیم مصرف شده (۲)
(۱) خرید طی دوره ۱۲,۰۰۰,۰۰۰	
مانده پایان دوره ۶,۰۰۰,۰۰۰	

سربار جذب شده

۶,۰۰۰,۰۰۰ سربار جذب شده (۵)	

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

ثبت مربوط سربرار جذب شده

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>
	حساب کنترل کالای در جریان ساخت
xxx	
	سربرار جذب شده
xxx	

ثبت مربوط به سربرار واقعی

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>
	حساب کنترل سربرار
xxx	
	وجه نقد
xxx	
	حسابهای پرداختنی
xxx	
	استهلاک انباشته و ....
xxx	

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

ثبت مربوط به تکمیل کالا

بدهکار   بستانکار

xxx

موجودی کالای ساخته شده

xxx

حساب کنترل کالای در جریان ساخت

ثبت مربوط به بهای تمام شده کالای فروش رفته

بدهکار   بستانکار

xxx

بهای تمام شده کالای فروش رفته

xxx

موجودی کالای ساخته شده

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

ثبت مربوط به فروش

بدهکار   بستانکار

xxx

وجه نقد / حسابهای دریافتنی

xxx

فروش

ثبت مربوط به بستن حساب سربار جذب شده

بدهکار   بستانکار

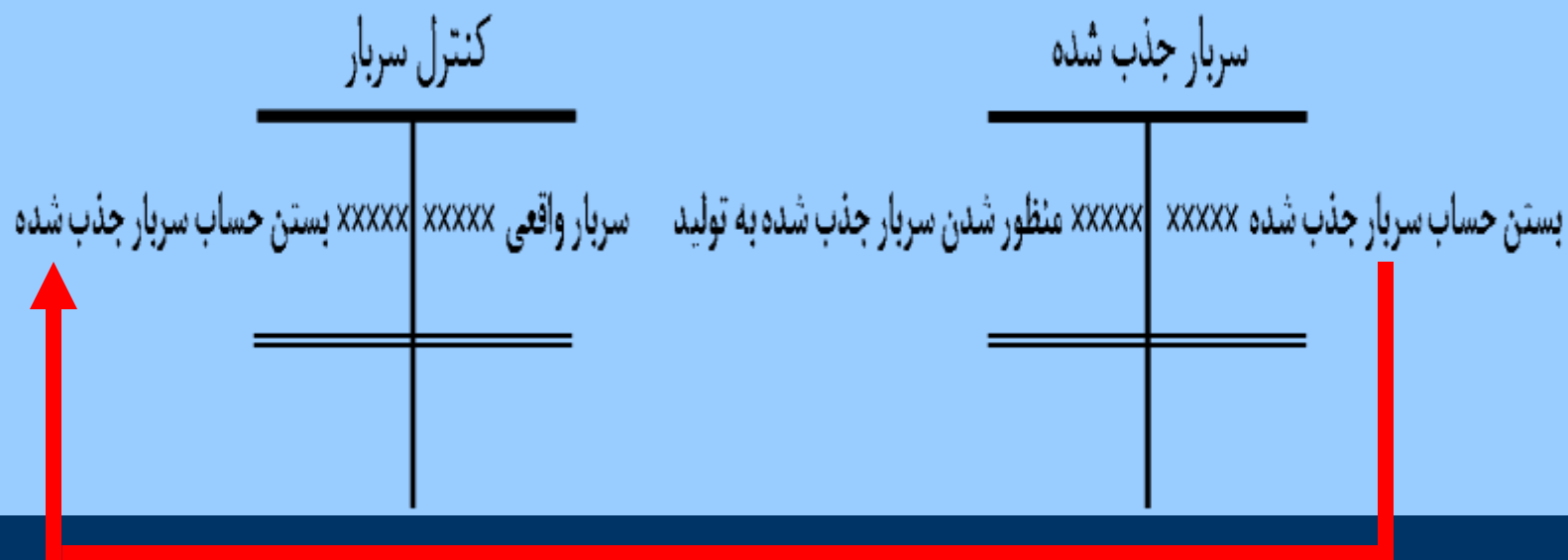
xxxxxx

سربار جذب شده

xxxxxx

کنترل سربار

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

کنترل سربار

سربار واقعی	xxxxxx	بستن حساب سربار جذب شده	xxxxxx

xxxxxx	اضافه جذب سربار

ثبت مربوط به بستن اضافه جذب سربار

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

کنترل سربار

xxxxxx

بهای تمام شده کالای فروش رفته

سیستم حسابداری در موسسات تولیدی

کنترل سربار

سربار واقعی	xxxxx
بستن حساب سربار جذب شده	xxxxx
کسر جذب سربار	xxxxx

ثبت مربوط به بستن کسر جذب سربار

بستانکار	بدهکار	
	xxxxx	بهای تمام شده کالای فروش رفته
xxxxx		کنترل سربار

اضافه یا کسر جذب سربار

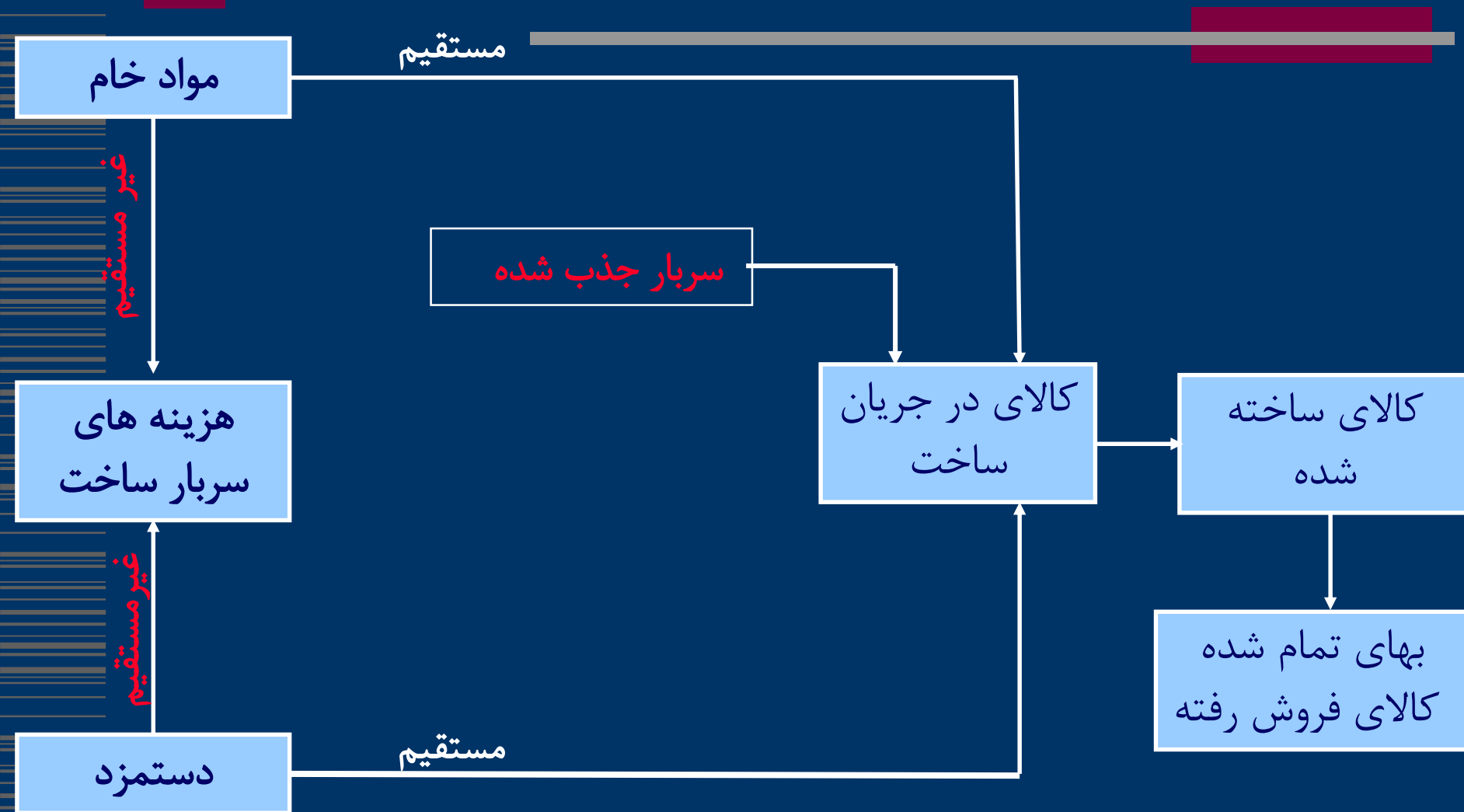
فقد اضافه یا کسر جذب سربار	➡	سربار واقعی = سربار جذب شده
اضافه جذب سربار	➡	سربار واقعی > سربار جذب شده
کسر جذب سربار	➡	سربار واقعی < سربار جذب شده

موسسه تولیدی آلفا

صورت سود و زیان

دوره مالی منتهی به ۱۳۸۴/۱۲/۲۹

ریال	ریال	
xxxxxx		فروش
		بهای تمام شده کالای فروش رفته :
	xxxxxx	موجودی کالای ساخته شده ابتدای دوره
	xxxxxx	بهای تمام شده کالای ساخته شده طی دوره
	xxxxxx	کالای آماده برای فروش
	(xxxxxx)	موجودی کالای ساخته شده پایان دوره
(xxxxxx)		بهای تمام شده کالای فروش رفته
xxxxxx		سود ناویژه
		هزینه های عملیاتی :
	xxxxxx	هزینه های اداری و مالی
	xxxxxx	هزینه های توزیع و فروش
(xxxxxx)		جمع هزینه های عملیاتی
xxxxxx		سود عملیاتی

سیستم ثبت ادواری

- ♦ در سیستم ادواری، مقادیر موجودی با شمارش فیزیکی در یک تاریخ مشخص، تعیین گردیده و سپس با توجه به نتایج شمارش فیزیکی، قیمت گذاری بر مبنای یکی از روشهای ارزشیابی انجام می شود

سیستم ثبت دائمی

- ♦ در این سیستم، سوابق و مدارک موجودیها به تفصیل نگهداری شده و هر یک از اقلام خرید یا فروش معاملات مرتبط به آن به محض وقوع در حساب موجودیها منعکس می گردد.

ثبت خرید نسیه در سیستم ادواری و دائمی

ثبت مربوط به خرید نسیه - سیستم ادواری

بستانکار	بدهکار	
	xxxxxx	خرید کالا
xxxxxx		حسابهای پرداختنی

ثبت مربوط به خرید نسیه - سیستم دائمی

بستانکار	بدهکار	
	xxxxxx	موجودی کالا
xxxxxx		حسابهای پرداختنی

ثبت هزینه حمل در سیستم ادواری و دائمی

ثبت مربوط به هزینه حمل - سیستم ادواری

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

هزینه حمل

xxxxxx

بانک

ثبت مربوط به هزینه حمل - سیستم دائمی

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

موجودی کالا

xxxxxx

بانک

ثبت تخفیفات نقدی در سیستم ادواری و دائمی

ثبت مربوط به تخفیفات نقدی خرید - سیستم ادواری

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

حسابهای پرداختنی

xxxxxx

تخفیفات نقدی خرید

ثبت مربوط به تخفیفات نقدی خرید - سیستم دائمی

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

حسابهای پرداختنی

xxxxxx

موجودی کالا

ثبت برگشت از خرید نسیه در سیستم ادواری و دائمی

ثبت مربوط به برگشت از خرید نسیه - سیستم ادواری

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

حسابهای پرداختنی

xxxxxx

برگشت از خرید و تخفیفات

ثبت مربوط به برگشت از خرید نسیه - سیستم دائمی

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

حسابهای پرداختنی

xxxxxx

موجودی کالا

ثبت فروش کالا به طور نسیه در سیستم ادواری

ثبت مربوط به فروش کالا - سیستم ادواری

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

حسابهای دریافتنی

xxxxxx

فروش

ثبت فروش کالا به طور نسیه در سیستم دائمی

ثبت مربوط به فروش کالا - سیستم دائمی

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

xxxxxx

حسابهای دریافتنی

فروش

ثبت مربوط به فروش - سیستم دائمی

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

xxxxxx

بهای تمام شده کالای فروش رفته

موجودی کالا

ثبت برگشت از فروش نسیه در سیستم ادواری

ثبت مربوط به برگشت از فروش نسیه - سیستم ادواری

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

برگشت از فروش و تخفیفات

xxxxxx

حسابهای دریافتنی

ثبت برگشت از فروش نسیه در سیستم دایمی

ثبت مربوط به برگشت از فروش نسیه - سیستم دایمی

بستانکار	بدهکار
	xxxxxx
	برگشت از فروش و تخفیفات
xxxxxx	حسابهای دریافتنی

ثبت مربوط به برگشت از فروش نسیه - سیستم دایمی

بستانکار	بدهکار
	xxxxxx
	موجودی کالا
xxxxxx	بهای تمام شده کالای فروش رفته

ثبت تخفیفات نقدی فروش در سیستم ادواری و دائمی

ثبت مربوط به تخفیفات نقدی فروش - سیستم ادواری

بستانکار	بدهکار	
	xxxxxx	تخفیفات نقدی فروش
xxxxxx		حسابهای دریافتنی

ثبت مربوط به تخفیفات نقدی فروش - سیستم دائمی

بستانکار	بدهکار	
	xxxxxx	تخفیفات نقدی فروش
xxxxxx		حسابهای دریافتنی

ثبت اصلاحی پایان سال در سیستم ادواری

ثبت اصلاحی پایان سال - سیستم ادواری

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

خلاصه سود و زیان

xxxxxx

موجودی کالا (ابتدای سال)

ثبت اصلاحی پایان سال - سیستم ادواری

بستانکار

بدهکار

xxxxxx

موجودی کالا (پایان سال)

xxxxxx

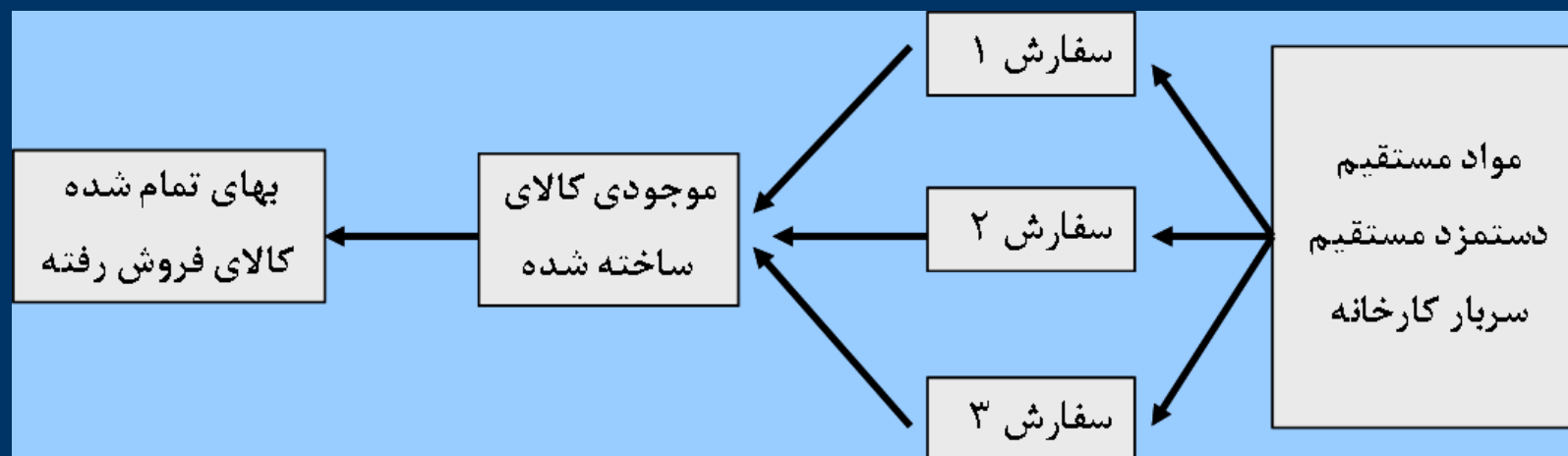
خلاصه سود و زیان

سیستم هزینه‌یابی سفارش کار

♦ این سیستم توسط شرکت‌هایی به کار گرفته می‌شود که هر محصول یا هر گروه محصول مشابه به صورت اساسی با هم تفاوت داشته و بر اساس مشخصات دریافتی از مشتریان تولید شود.

■ هواپیما سازی ، کشتی سازی و ...

سیستم هزینه‌یابی سفارش کار

شرکت صنعتی				
کارت هزینه یابی سفارش کار				
شماره سفارش		تاریخ سفارش :		
نام محصول :		تاریخ شروع :		
تعداد محصول		تاریخ تکمیل :		
هزینه مواد مستقیم				
تاریخ	شماره درخواست مواد	مقدار	هزینه هر واحد	مبلغ هزینه مواد مستقیم
هزینه دستمزد مستقیم				
تاریخ	شماره کارت اوقات کار	ساعت کار مستقیم	هزینه هر واحد	مبلغ هزینه مواد مستقیم
هزینه سربار ساخت				
تاریخ	مبنای جذب سربار	مبنای واقعی	نرخ جذب سربار	سربار جذب شده
بهای تمام شده کالای ساخته شده :				
بهای تمام شده هر واحد محصول				

ثبت‌های هزینه‌یابی سفارش کار

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	xxxxxx	کنترل موجودی مواد خام
xxxxxx		وجه نقد

<u>بستانکار</u>	<u>بدهکار</u>	
	xxxxxx	کنترل کالای در جریان ساخت
	xxxxxx	سفارش ۱
	xxxxxx	سفارش ۲
xxxxxx		کنترل موجودی مواد خام

ثبت‌های هزینہ‌یابی سفارش کار

بستانکار	بدهکار	کنترل سربار
	xxxxxx	
xxxxxx		کنترل موجودی مواد خام

ثبت‌های هزینه‌یابی سفارش کار

ثبت مربوط به هزینه دستمزد	
بستانکار	بدهکار
	xxxxxx
	هزینه حقوق و دستمزد
xxxxxx	وجه نقد / حقوق پرداختنی
ثبت مربوط به تخصیص هزینه دستمزد	
بستانکار	بدهکار
	xxxxxx
	کنترل کالای در جریان ساخت
	سفرش ۱
	xxxxxx
	سفرش ۲
	xxxxxx
	کنترل سربار
	xxxxxx
xxxxxx	کنترل حقوق و دستمزد

ثبت‌های هزینه‌یابی سفارش کار

ثبت مربوط به هزینه سربار واقعی		
بستانکار	بدهکار	کنترل سربار
	xxxxxx	
xxxxxx		استهلاک انباشته تجهیزات
xxxxxx		استهلاک انباشته ماشین آلات
xxxxxx		پیش پرداخت بیمه کارخانه
xxxxxx		پیش پرداخت اجاره کارخانه
xxxxxx		حسابهای پرداختنی

ثبت‌های هزینه‌یابی سفارش کار

بستانکار	بدهکار	کنترل کالای در جریان ساخت	
	xxxxx	سفارش ۱	xxxxx
		سفارش ۲	xxxxx
xxxxx		سربار جذب شده	

ثبت‌های هزینه‌یابی سفارش کار

بستانکار	بدهکار	
	xxxxx	بانک / حسابهای دریافتنی
xxxxx		درآمد فروش
	xxxxx	بهای تمام شده کالای فروش رفته
	xxxxx	سفارش ۲
xxxxx		موجودی کالای ساخته شده
	xxxxx	سفارش ۲

ثبت‌های هزینه‌یابی سفارش کار

بستانکار	بدهکار	
	xxxxxx	سربار جذب شده
xxxxxx		کنترل سربار

ثبت‌های هزینه‌یابی سفارش کار

ثبت مربوط به بستن اضافه جذب سربار

بستانکار	بدهکار
	xxxxx
xxxxx	
کنترل سربار	
بهای تمام شده کالای فروش رفته	

ثبت مربوط به بستن کسر جذب سربار

بستانکار	بدهکار
	xxxxx
xxxxx	
کنترل سربار	
بهای تمام شده کالای فروش رفته	

هزینه‌یابی مرحله‌ای

- ◆ سیستم هزینه‌یابی مرحله‌ای در موسساتی قابل اجراست که محصولات آنها به شکل مداوم و مستمر و در حجم انبوه ساخته می‌شود .
- مانند موسسات تولیدی محصولات شیمیایی، نفتی، خودرو ، الکترونیکی و.....

هزینه‌یابی مرحله‌ای

مواد مستقیم ، دستمزد مستقیم
هزینه‌های غیرمستقیم ساخت

مرحله اول

مرحله دوم

کالای ساخته شده

بهای تمام شده کالای فروش رفته

مرحله اول: تهیه جدول مقداری

مرحله دوم: محاسبه مقدار تولید بر حسب معادل آحاد تکمیل شده

مرحله سوم: تهیه جدول هزینه های منظور شده به تولید

مرحله چهارم: محاسبه بهای تمام شده یک واحد

مرحله پنجم: جدول تخصیص هزینه ها

دانشگاه پیرنخله اول: تهیه جدول مقداری تولید- روش fifo

جدول مقداری تولید

کالای در جریان ساخت ابتدای دوره
اقدام به تولید (دریافتی از مرحله قبل)

واحدهای تکمیل شده (انتقالی به مرحله بعد)
کالای در جریان ساخت پایان دوره

مقدار

xxxx

xxxx

In put → xxxx

xxxx

xxxx

out put → xxxx

مرحله دوم: تهیه جدول معادل آحاد تکمیل - روش fifo

جدول معادل آحاد تکمیل	مقدار	مواد	تبدیل
معادل تکمیل شده	درجه تکمیل	معادل تکمیل شده	درجه تکمیل
کالای در جریان ساخت ابتدای دوره شروع و تکمیلی طی دوره کالای در جریان ساخت پایان دوره	{ xxxxx xxxxx xxxxx xxxxx	کالای تکمیل شده xxxxx xxxxx xxxxx xxxxx	xxxxx xxxxx xxxxx xxxxx
	↑	↑	↑
Out put		آحاد تکمیل مواد	آحاد تکمیل تبدیل

جدول هزینه ها	ریال	مواد	تبدیل
کالای در جریان ساخت ابتدای دوره	xxxx	—	—
هزینه طی دوره	xxxx	xxxx	xxxx
جمع هزینه ها	xxxx	xxxx	xxxx

مرحله چهارم: محاسبه بهای تمام شده هر واحد روش fifo

هزینه مواد مستقیم دوره جاری

معاد آحاد مواد

= A

بهای تمام شده هر واحد از لحاظ مواد

هزینه تبدیل دوره جاری

معاد آحاد مواد

= B

بهای تمام شده هر واحد از لحاظ تبدیل

$A + B =$ بهای تمام شده هر واحد

مرحله پنجم: جدول تخصیص هزینه ها روش fifo

جدول تخصیص هزینه ها

ریال

xxxxx

xxxxx

xxxxx

xxxxx

xxxxx

xxxxx

xxxxx

کالای در جریان ساخت ابتدای دوره
هزینه تکمیل کالای در جریان ساخت ابتدای دوره
بهای کالای در جریان ساخت ابتدای دوره پس از تکمیل
شروع و تکمیلی طی دوره
بهای تمام شده کالای ساخته شده
کالای در جریان ساخت پایان دوره
جمع هزینه های تخصیص یافته

مواد مستقیم = آحاد تکمیل مواد در جریان ساخت ابتدای دوره $\times$ بهای تمام شده یک واحد از نظر مواد
هزینه تبدیل = آحاد تکمیل تبدیل در جریان ساخت ابتدای دوره $\times$ بهای تمام شده یک واحد از نظر تبدیل

مرحله پنجم: جدول تخصیص هزینه ها روش fifo

ریال

جدول تخصیص هزینه ها

xxxx

xxxx

xxxx

xxxx

xxxx

xxxx

xxxx

=====

کالای در جریان ساخت ابتدای دوره
هزینه تکمیل کالای در جریان ساخت ابتدای دوره
بهای کالای در جریان ساخت ابتدای دوره پس از تکمیل
شروع و تکمیلی طی دوره
بهای تمام شده کالای ساخته شده
کالای در جریان ساخت پایان دوره
جمع هزینه های تخصیص یافته

آحاد تکمیل شروع و تکمیلی طی دوره x بهای تمام شده یک واحد

مرحله پنجم: جدول تخصیص هزینه ها روش fifo

جدول تخصیص هزینه ها

ریال

xxxx

xxxx

xxxx

xxxx

xxxx

xxxx

xxxx

کالای در جریان ساخت ابتدای دوره

هزینه تکمیل کالای در جریان ساخت ابتدای دوره

بهای کالای در جریان ساخت ابتدای دوره پس از تکمیل

شروع و تکمیلی طی دوره

بهای تمام شده کالای ساخته شده

کالای در جریان ساخت پایان دوره

جمع هزینه های تخصیص یافته

مواد مستقیم = اُحاد تکمیل مواد در جریان ساخت پایان دوره × بهای تمام شده یک واحد از نظر مواد
هزینه تبدیل = اُحاد تکمیل تبدیل در جریان ساخت پایان دوره × بهای تمام شده یک واحد از نظر تبدیل

دانشگاه شاهرود
مرحله اول: تهیه جدول مقداری تولید روش میانگین

جدول مقداری تولید

کالای در جریان ساخت ابتدای دوره
اقدام به تولید (دریافتی از مرحله قبل)

واحدهای تکمیل شده (انتقالی به مرحله بعد)
کالای در جریان ساخت پایان دوره

مقدار

xxxx

xxxx

In put

xxxx

xxxx

xxxx

out put

xxxx

جدول معادل آحاد تکمیل		مقدار	مواد		تبدیل
معادل تکمیل شده			معادل تکمیل شده	درجه تکمیل	معادل تکمیل شده درجه تکمیل
%			درجه تکمیل	درجه تکمیل	درجه تکمیل
xx	xxxx	xx	xxxx	xx	xx
xx	xxxx	xx	xxxx	xx	xx
	xxxx		xxxx		
↑ آحاد تکمیل تبدیل		↑ آحاد تکمیل مواد		↑ Out put	

کالای تکمیل شده
کالای در جریان ساخت پایان دوره

دانشگاه شاهرود

مراحل سوم: تهیه جدول هزینه ها روش میانگین

جدول هزینه ها	ریال	مواد	تبدیل
کالای در جریان ساخت ابتدای دوره	xxxx	xxxx	xxxx
هزینه طی دوره	xxxx	xxxx	xxxx
جمع هزینه ها	xxxx	xxxx	xxxx

مرحله چهارم: محاسبه بهای تمام شده
هر واحد روش میانگین

مجموع هزینه مواد مستقیم

معاد آحاد مواد

= A

بهای تمام شده هر واحد از لحاظ مواد

مجموع هزینه تبدیل

معاد آحاد مواد

= B

بهای تمام شده هر واحد از لحاظ تبدیل

$A + B =$ بهای تمام شده هر واحد

جدول تخصیص هزینه ها

بهای تمام شده کالای ساخته شده
کالای در جریان ساخت پایان دوره
جمع هزینه های تخصیص یافته

ریال

xxxx

xxxx

xxxx

مواد مستقیم = آحاد تکمیل مواد در جریان ساخت پایان دوره $\times$ بهای تمام شده یک واحد از نظر مواد
هزینه تبدیل = آحاد تکمیل تبدیل در جریان ساخت پایان دوره $\times$ بهای تمام شده یک واحد از نظر تبدیل

سیستم هزینه یابی استاندارد

- ♦ هزینه استاندارد یک واحد محصول بر اساس میانگین نتایج واقعی دوره های گذشته ، مطالعات مهندسين صنايع بر مبنای بررسیهای دقیق اجزای تشکیل دهنده محصول و نقطه نظرهای کارکنان عملیاتی تعیین می گردد.

مقایسه روشهای هزینه یابی

روشهای هزینه یابی محصولات	مواد مستقیم	دستمزد مستقیم	سربار کارخانه
هزینه یابی واقعی	واقعی	واقعی	واقعی
هزینه یابی نرمال	واقعی	واقعی	جذب شده
هزینه یابی استاندارد	استاندارد	استاندارد	استاندارد

مدیریت هزینه

سطح فعالیت به
صورت استاندارد

سطح فعالیت به
صورت واقعی

مقایسه بین سطح فعالیت
استاندارد با سطح
فعالیت واقعی

انحراف هزینه

انحرافات مواد

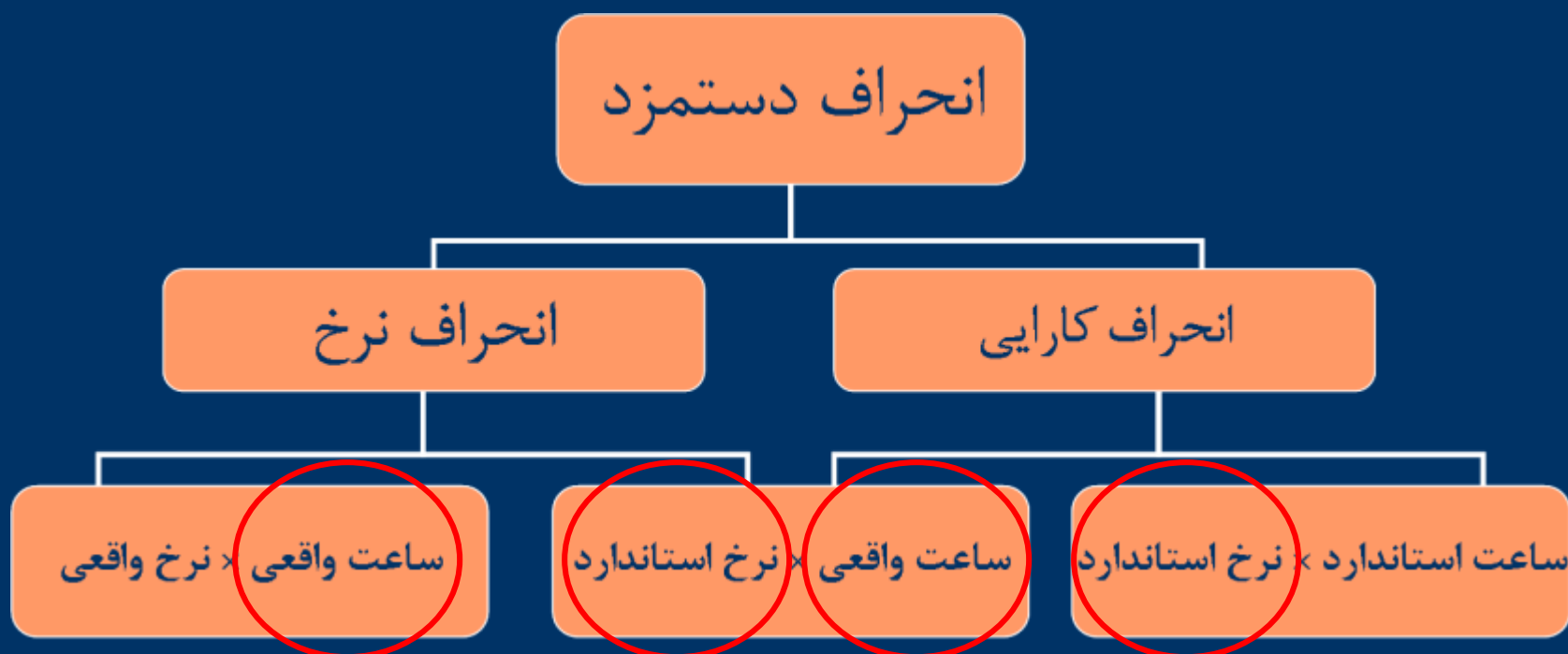
انحرافات مواد

مصرف واقعی $\times$ (نرخ واقعی - نرخ استاندارد مواد مستقیم) = انحراف نرخ مواد

(تولید واقعی $\times$ مصرف استاندارد مواد مستقیم برای تولید ۱ واحد محصول) = مصرف استاندارد مواد مستقیم برای تولید واقعی

نرخ استاندارد مواد مستقیم $\times$ (مصرف واقعی - مصرف استاندارد مواد مستقیم برای تولید واقعی) = انحراف مصرف مواد

انحرافات دستمزد

انحرافات دستمزد

ساعت واقعی $\times$ (نرخ واقعی دستمزد - نرخ استاندارد دستمزد) = انحراف نرخ دستمزد

(تولید واقعی $\times$ ساعت استاندارد دستمزد مستقیم برای تولید ۱ واحد محصول) = ساعت استاندارد دستمزد مستقیم برای تولید واقعی

نرخ استاندارد دستمزد مستقیم $\times$ (ساعت واقعی - ساعت استاندارد دستمزد مستقیم برای تولید واقعی) = انحراف کارایی دستمزد